

Inspektion af Arresthuset i Køge den 27. april 2010

OPFØLGNING

J.nr. 2010-0991-6282/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.2.	Projekter og planer	2
Ad 2.3.	Den generelle vedligeholdelsesstandard	3
Ad 2.4.1.	Almindelige celler	7
Ad 2.4.2.	Sikrings- og observationsceller	7
Ad 2.6.	Fritidslokaler	10
Ad 2.7.	Besøgslokaler.....	11
Ad 3.	Beskæftigelse mv.....	12
Ad 3.1.1.	Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Køge.....	12
Ad 3.1.2.	Kompensation for manglende arbejde mv.	15
Ad 3.2.	Undervisning mv.	16
Ad 3.3.	Fritid	18
Ad 4.1.	Talsmandsordning.....	25
Ad 4.2.	Avishold.....	26
Ad 4.5.1.	Reglerne om telefonering.....	27
Ad 4.5.2.	Telefonordningen i Arresthuset i Køge	27
Ad 4.6.	Tv-ordning	28
Ad 4.7.	Ventetid ved cellekald	31
Ad 4.8.	Sagsbehandling	31
Ad 4.9.	Vask af indsattes private tøj.....	32
Ad 4.10.	Informationsmateriale.....	32
Ad 5.1.6.	Kompetence mv. (sikringscelleanbringelse)	34
Ad 5.1.7.	Undersøgelse for genstande mv.	36
Ad 5.1.12.	Ophør og varighed af anbringelse og fiksering	37
Ad 5.2.6.	Kompetence mv. (observationscelleanbringelse)	38
Opfølgning	.....	39
Underretning	.....	39

Den 16. maj 2011 afgav Folketingets Ombudsmand en endelig rapport om inspektion den 27. april 2010 af Arresthuset i Køge. I rapporten bad ombudsmanden om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Ombudsmanden har herefter modtaget en udtalelse af 22. august 2011 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udateret og ikke underskrevet udtalelse. Direktoratet har i sin udtalelse oplyst, at direktoratet har indhentet en udtalelse af 27. juni 2011 fra Arrestinspektøren for Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm, og jeg går ud fra, at det er den vedlagte udtalelse.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2.2. Projekter og planer

Arresthuset havde planer om at indrette kondirum enten i biblioteket/skolestuen på 1. sal eller i det nuværende værkmesterkontor. Planen havde været forelagt for Direktoratet for Kriminalforsorgen, der indtil videre ikke havde bevilget de nødvendige midler til at realisere planen. Arresthuset havde dog stadig som mål at gennemføre planen, der ville give mulighed for træning også i dagtimerne og afhjælpe et problem med støj fra maskinerne og dermed et arbejdsmiljøproblem.

Ombudsmanden bad i rapporten arresthuset om at oplyse, om der siden inspektionen var sket mere vedrørende dette forhold.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset forventer at værkstedsdriften giver overskud i 2011. Det er aftalt med direktoratet, at et sådant overskud kan anvendes til at etablere et nyt kontor til værkmestrene og at udskifte linoleum i dele af værkstedet. Herved frigøres der lokaler, der kan indrettes til kondilokale.

Arresthuset har i øvrigt oplyst, at arresthuset har et antal ordrer liggende, der sikrer beskæftigelse til de indsatte i 2011.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Den tekniske chef i Statsfængslet i Nyborg skulle undersøge et problem med grundvand på gårdtursarealet. Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse resultatet af denne undersøgelse, og hvad der siden mere måtte være sket vedrørende dette forhold.

Arrestinspektøren har oplyst, at den tekniske chef har henvendt sig til direktoratet for at afklare spørgsmålet om bevilling til at etablere dræn, underjordisk opsamlingsstank og pumpesystem til bortledning af drænvand. Den tekniske chef har i efteråret 2010 fået besked om, at der ikke er penge til et sådant projekt. Han har derfor ikke arbejdet mere med sagen.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at en udbedring af gårdtursarealet som oplyst under inspektionen ligger arresthuset meget på sinde. Arresthuset kontaktede derfor i 2008 Danmarks Radio for at komme til at deltage i programmet Ønskehaven. Det skete i erkendelse af kriminalforsorgens stramme økonomi. Arresthuset er indtil dato desværre ikke kommet i betragtning til programmet.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har samtidig bemærket, at arresthuset må fremsende projektforslag og tilbud til direktoratet, hvis arresthuset fortsat har planer om at gennemføre projektet. En eventuel ansøgning vil herefter blive prioriteret sammen med ansøgninger fra resten af arresthussektoren.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.3. Den generelle vedligeholdelsesstandard

Som svar på ombudsmandens spørgsmål forud for inspektionen om den generelle vedligeholdelsesstandard havde arrestforvareren i et brev af 19. april 2010 oplyst om nærmere angivne forhold, der trængte til at blive udbedret.

Under ombudsmandens samtale med talsmændene klagede de over den generelle vedligeholdelsesstand.

Til brug for udarbejdelsen af rapporten om inspektionen bad ombudsmanden arresthuset om nærmere angivne oplysninger. Ombudsmanden modtog herefter kopi af et referat af et møde med talsmændene den 7. juli 2010. Det fremgik heraf, at spørgsmå-

lene om den bygningsmæssige vedligeholdelsestand ville blive medtaget på det næste talsmandsmøde.

Ombudsmanden bad om en kopi af referatet af dette møde og oplysning om, hvad der siden hen måtte være sket vedrørende de nævnte forhold.

Arrestinspektøren har vedlagt kopi af et referat af et møde med talsmændene den 17. august 2010.

Arrestinspektøren har desuden oplyst, at alle celler er blevet gået efter med maling siden inspektionen. Bagvæggen (ved vinduespartiet), der var mørk, har nu fået en lys farve, og cellerne fremstår nu lyse og venlige. Stikkontakter er samtidig sat fast, så godt som det nu er muligt i de gamle indmuringsdåser. Der er dog fortsat antennestik, der hænger ud af væggene, da det ikke er muligt at reparere yderligere på systemet.

På grund af belægningsituationen har cellerne været i brug, mens der er blevet malet. De indsatte har selv deltaget i malerarbejdet i deres celler eller har været placeret i cellefællesskab, mens arbejdet er blevet udført.

Arrestinspektøren har desuden oplyst, at to celler har fået nyt celleinventar i 2010. Det gamle celleinventar bruges til erstatning for defekt inventar i de øvrige celler. En del af celleinventaret er blevet renoveret; det er blevet repareret, slebet og malet og fremstår nu rimeligt pænt. Arresthuset forventede, at der ville blive skiftet celleinventar i yderligere to celler i løbet af 2011.

Det er videre oplyst, at det toilet, der var itu på inspektionstidspunktet, er blevet lavet i starten af juni 2010.

Arresthuset mener, at der fortsat mangler en del vedligeholdelses- og renoveringsarbejde. På grund af belægningsituationen, hvor arresthuset konstant har en belægning på omkring 100 pct., har det dog ikke været muligt at udføre dette arbejde.

Arresthuset har således ikke arbejdet mere med projekterne om blandt andet at udskifte indmuringsdåser og stikkontakter, trække nyt antennekabel, indmure nye antenne-dåser og montere nye antennestik.

Det samme gælder projektet om at udskifte grenrør til faldstammerne. Det er i den forbindelse oplyst, at der 2-4 gange om ugen er tilstoppede grenrør. Problemet afhjælpes typisk samme dag eller dagen efter, hvis problemet opstår på hverdage.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at arresthuset i løbet af september og oktober måned 2011 ville udarbejde en plan for at gennemføre ovenstående. Arresthuset ønsker at gennemføre processen som et samlet forløb, hvor der løbende lukkes et mindre antal celler, så der kan udføres VVS, el- og antennearbejde, gulvreparation samt murer- og malerarbejde i en sammenhængende arbejdsgang. Arresthuset er indstillet på at udføre størstedelen af arbejdet med eget personale. Projektet vil samtidig give arbejde til et antal indsatte.

Arrestinspektøren har desuden oplyst, at projektbeskrivelse med tilhørende tilbud på materialer og personaleforbrug vil blive fremsendt til direktoratet og ombudsmanden.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har bemærket, at direktoratet ikke på tidspunktet for direktoratets udtalelse (august 2011) havde modtaget nogen projektbeskrivelse.

Jeg har noteret mig det oplyste om de vedligeholdelsesarbejder, der er udført i arresthuset siden inspektionen.

Jeg har desuden noteret mig, at der i det nævnte referat af mødet med talsmændene den 17. august 2010 er opfølgning på spørgsmålet om reparation af det toilet, der var itu på inspektionstidspunktet, og på spørgsmålet om defekte el-installationer. Selv om der ikke i dette referat er et (særskilt) punkt om (yderligere) bygningsmæssig vedligeholdelse, der ved det forudgående møde blev henskudt til næste møde, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold. Jeg har i den forbindelse også noteret mig, at det af de referater af talsmandsmøder, som ombudsmanden har fået kopi af, fremgår, at arresthuset generelt er opmærksom på at følge op på punkter fra tidligere møder.

Ombudsmanden noterede sig, at arresthuset på inspektionstidspunktet var i færd med at skifte linoleum, og han bad om at få oplyst, hvor langt dette arbejde var kommet. Ombudsmanden bad i den forbindelse om at få oplyst, om gulvet i de to celler, som blev besigtiget (celle nr. 203 og 105), var repareret siden inspektionen, eller om der var aktuelle planer om det.

Arrestinspektøren har oplyst, at der på grund af belægningssituationen ikke er skiftet linoleum siden inspektionen. Gulvene i celle 203 og 105 er således ikke repareret, men i celle 203 er ødelagt linoleum og kantliste fjernet, og der er opsat en ny kantliste, men der er ikke lagt nyt linoleum på gulvet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra, at arbejdet vil blive udført, når belægningssituationen gør det muligt.

Desuden bad ombudsmanden arresthuset om at oplyse, om der var aktuelle planer om (i øvrigt) at renovere celler og at renovere eller udskifte celleinventar, og hvad disse planer i givet fald mere præcist omfattede.

Arrestinspektøren og direktoratet har om de aktuelle planer om vedligeholdelsesarbejder henvist til det ovenfor anførte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden er bekendt med, at arresthusene ikke har pligt til at udarbejde vedligeholdelsesplaner, men at direktoratet havde opfordret arresthusene til at gøre det. Hvis arresthuset havde udarbejdet en sådan plan, bad ombudsmanden om en kopi heraf. Hvis det ikke var tilfældet, bad ombudsmanden arresthuset om at oplyse, om arresthuset havde overvejet at udfærdige en sådan plan.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ikke har en vedligeholdelsesplan. En sådan plan forudsætter efter arresthusets opfattelse, at der bevilges og afsættes økonomiske midler til formålet, og med den nuværende økonomiske ramme har arresthuset ingen planer om at udarbejde en vedligeholdelsesplan. Vedligeholdelse sker derfor aktuelt ud fra et løbende skøn, og det, der trænger mest, bliver repareret. Arrestinspektøren har i den forbindelse oplyst, at arresthuset har et betydeligt vedligeholdelsesmæssigt efterslæb.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Arresthuset ønskede at erstatte nogle af de store vinduer mod øst med vinduer, der kan åbnes indefra elektronisk. Ombudsmanden henviste arresthuset til at søge direktoratet om en særbevilling hertil. Ombudsmanden bad samtidig om at få oplyst, om der var planer om at tætne (de øvrige) vinduer dette sted.

Arrestinspektøren har oplyst, at det østvendte vinduesbånd i 2. sals højde, som er gennemgående i næsten hele bygningens længde, ville blive udskiftet i august eller september måned 2011. Arbejdstilsynet havde afgivet et påbud i denne sag på baggrund af temperaturmålinger i løbet af vinteren 2010/2011, hvor der i flere tilfælde var målt temperaturer på under 10 grader.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har samtidig oplyst, at arresthuset har fået en bevilling til det pågældende projekt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.1. Almindelige celler

En af de indsatte, som ombudsmanden havde samtale med under inspektionen, klagede bl.a. over dårlig belysning i cellerne. Af arresthusets svar til den indsatte, som ombudsmanden modtog kopi af, fremgik det, at arresthuset havde besluttet at købe bord- eller arkitektlamper til alle celler.

I udtalelsen af 27. juni 2011 har arrestinspektøren hertil supplerende oplyst, at arresthuset efter inspektionen har købt 10 arkitektlamper, som lånes ud til indsatte, der har brug for ekstra belysning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.4.2. Sikrings- og observationsceller

På væggen i observationscellen hang der en rund lampe, der muligvis kunne udgøre en sikkerhedsmæssig risiko. Ved besigtigelsen nævnte arrestforvareren, at arresthuset ønskede at udskifte belysningen (der var skarp). Under henvisning til den sikkerhedsmæssige risiko anbefalede ombudsmanden, at lampen blev udskiftet med en anden type.

Af samme grund anbefalede ombudsmanden også, at revner mellem væggen og vinduesrammen blev lukket/fulget.

I rapporten bad ombudsmanden arresthuset om at oplyse, om lampen var skiftet, og om hullet mellem væggen og vinduesrammen var lukket.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset har haft besøg af en elinstallatør for at drøfte egnet belysning i observationscellen. Den pågældende elinstallatør kunne desværre ikke komme med forslag, der opfylder de sikkerhedsmæssige krav. Efterfølgende har arresthuset kontaktet en af de store forhandlere af belysning, som på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse var ved at undersøge markedet for egnede lyskilder, der opfylder de sikkerhedsmæssige krav. Udbedring af belysningen i observationscellen vil kræve, at der fræses et kabel ind i den ene væg, så der kan etableres et lampested mere.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at det er planen at udføre arbejdet i slutningen af 2011. I samme forbindelse vil arresthuset forsøge at få bevilget penge til at etablere gulvvarme i observationscellen, så arresthuset kan fjerne radiatoren og rørføringen i cellen.

Herudover har arrestinspektøren oplyst, at kantlisterne over og under vinduerne i observations- og sikringsceller er blevet forsynet med en vinkel metalskinne. Vinkellisten er fastgjort og efterfølgende fuget. Det er således ikke længere muligt at fastgøre noget i falsene med henblik på selvbeskadigelse.

Endvidere er både observationscellen og sikringscellen blevet malet siden inspektionen.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har samtidig bemærket, at direktoratet på tidspunktet for direktoratets udtalelse ikke havde modtaget en ansøgning om etablering af gulvvarme.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra, at arresthuset med hensyn til belysningen i observationscellen har fundet en løsning, der er sikkerhedsmæssig forsvarlig.

Kaldet i observationscellen virkede ikke ved afprøvning under inspektionen. Ombudsmanden gik ud fra, at det blev repareret straks efter inspektionen, men for en ordens skyld bad ombudsmanden om at få oplyst, om det var korrekt antaget.

Arrestinspektøren har oplyst, at trykknappen til cellekaldet i observationscellen manglende på tidspunktet for inspektionen, men at selve cellekaldet virkede.

Arrestinspektøren har desuden anført følgende:

”Cellekaldet aktiveres ved samtidigt tryk på 2 små knapper. Dette er naturligvis ikke tilfredsstillende, men arresthuset oplever regelmæssigt, at netop trykknappen til cellekaldet samt brandmelderen bliver ødelagt i forbindelse med brug af observationscellen. Der er efterfølgende blevet påsat en ny trykknop.”

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig, at det kun var trykknappen, der manglede på tidspunktet for inspektionen, og at der er påsat en ny trykknop.

Jeg er enig i, at det ikke er tilfredsstillende, at der skal trykkes samtidig på to små knapper for at aktivere cellekaldet. Det står mig ikke klart, om det oplyste om regelmæssigt hærværk på bl.a. trykknappen til cellekaldet skal forstås sådan, at det er baggrunden for denne udformning af cellekaldet. Det står mig heller ikke klart, om der er ændret på denne udformning af cellekaldet, fordi det ikke er tilfredsstillende, at der skal trykkes på to små knapper samtidig, eller om der blot er monteret en ny trykknop (af samme type som den tidligere), så der fortsat skal trykkes på to små knapper for at aktivere cellekaldet. Jeg går dog ud fra, at de indsatte ikke har (haft) problemer med at bruge cellekaldet, og jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Ombudsmanden bad samtidig arresthuset om at oplyse, om kaldeknapperne i sikringscellen og observationscellen tjekkes, når der indsættes en indsat i cellen, eller med jævne mellemrum.

Arrestinspektøren har oplyst, at det er en almindelig indarbejdet procedure at afprøve kaldet i sikringscellen i forbindelse med anbringelser i denne celle. Arresthuset har ikke haft en tilsvarende fast rutine for afprøvning af cellekaldet i observationscellen, men det vil arresthuset nu overveje.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.6. Fritidslokaler

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse om eventuelle planer med hensyn til at renovere de indsatte køkken, hvis direktoratet ikke kunne bevilge penge til udvidelse (og renovering i forbindelse hermed) af køkkenet.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset fortsat ønsker at udvide tilbuddene til de indsatte, der også omfatter struktureret undervisning i madlavning mv. Arresthuset har særlig fokus på "aktiviteter der fremmer kontakten mellem indsatte og personale, hvilket er vigtigt for de indsatte trivsel, personalets arbejdsmiljø og arresthusets mulighed for leve op til kriminalforsorgens overordnede visioner".

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at arresthuset ikke ser sig i stand til at renovere tekøkkenet inden for den udmeldte budgetramme. Arresthuset vil derfor indhente tilbud på den del af arbejdet, der skal udføres af eksterne håndværkere, og beregne forbrug af personaletimer, materialeforbrug mv. Arresthuset vil herefter indsende en indstilling til direktoratet i januar måned 2012.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I referatet af mødet med talsmændene den 7. juli 2010 var det nævnt, at direktoratet på grund af udgiftsstoppet ikke kunne bevilge penge til udskiftning af sofagruppen og spisebordsarrangementet, men at direktoratet var villig til at se på sagen igen, når den økonomiske situation var ændret.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvad der videre måtte være sket vedrørende spørgsmålet om at udskifte det nævnte møblement.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset har afslebet nogle af de gamle sofamøbler og malet dem. Endvidere vil en fængselsbetjent sammen med nogle indsatte ombetrække hynderne. Direktoratet har bevilget 10.000 kr. til indkøb af to nye spiseborde og 15 spisebordsstole. Disse møbler var bestilt, men var endnu ikke leveret på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under besigtigelsen af træningsredskaberne bemærkede ombudsmanden ikke, om der var vejledning i korrekt brug af redskaberne. I rapporten gik ombudsmanden ud fra, at arresthuset er opmærksom på, at der (hvis træningen ikke foregår med instruktør) skal opsættes vejledning i brugen af træningsredskaber, hvor der er behov for en sådan vejledning for at undgå forkert brug af redskaberne med eventuelle skader til følge. Ombudsmanden henviste i den forbindelse også til rapporter fra sin sidste inspektion af arresthuset.

Arrestinspektøren har hertil oplyst, at der i området med træningsredskaber hænger vejledninger, så de indsatte har mulighed for at orientere sig om korrekt brug af redskaberne. Vejledningerne er 4-5 år gamle.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.7. Besøgslokaler

Der var lagner på en hyld i besøgslokalerne, men ikke kondomer, som fandtes i en beholder på gangen ved indgangen til besøgslokalerne. Ombudsmanden nævnte, at det af Direktoratet for Kriminalforsorgens brev af 5. november 2004 til kriminalforsorgens institutioner om forbedring af besøgsforholdene fremgår, at besøgslokaler skal være indrettet med et skab med kondomer og engangslagner – så indsatte og deres besøgende har adgang til dette (i alle tilfælde) uden kontakt til personalet. Arresthuset ville overveje at opsætte skabe i selve besøgslokalerne til lagner og kondomer, og i rapporten bad ombudsmanden arresthuset om at oplyse resultatet af disse overvejelser.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset via en særbevilling har fået etableret et skabs- og bordarrangement i et forrum til besøgsgangen, som de indsatte passerer undervejs ind i besøgsafdelingen. Her kan de indsatte forsyne sig med engangsbestik, engangstallerkner og engangskrus mv. På inspektionstidspunktet var kondomer også placeret der.

Om grunden til den daværende placering har arrestinspektøren oplyst, at arresthuset i en periode forud for opsætningen af det nævnte arrangement havde forsøgt at have kondomer mv. på hylder i besøgsrummene (uden for børns rækkevidde). Hylderne blev imidlertid meget hurtigt et sted, hvor alt overskydende materiale bliver lagt, hvilket gav et rodet præg, og indsatte og pårørende havde ikke lyst til at anvende genstandene. På grund af dette valgte arresthuset at fjerne hylderne igen, og kondomerne blev placeret i forrummet.

Da ombudsmanden har gjort arresthuset opmærksom på, at dette ikke opfylder kravene i direktoratets brev af 5. november 2004, har arresthuset nu placeret såvel engangslagner som kondomer på toiletet i besøgsafsnittet, som de indsatte og deres besøgende har uhindret adgang til under ophold i besøgsafsnittet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3. Beskæftigelse mv.

Af resultatkontrakterne med arresthusene fremgår det, at arresthusene sammen med regionsværkmesteren skal udarbejde prognoser for produktionsvirksomheden 2 gange om året.

Ombudsmanden bad om at modtage en kopi af den seneste prognose, der var udarbejdet.

Arrestinspektøren har vedlagt kopi af prognose 1 af 8. juni 2011.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det der fremgår af prognosen.

Ad 3.1.1. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Køge

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, hvordan beskæftigelsessituationen i arresthuset havde udviklet sig siden inspektionen den 27. april 2010, herunder med hensyn til celledarbejde.

Arrestinspektøren har oplyst, at beskæftigelsen i værkstedet og i form af celledarbejde har været støt stigende siden inspektionen. Arresthuset har fået kontakt med en række kunder via regionsværkmesteren, egne værkmestres kontakt til gamle kunder og igennem brug af de lokale medier. Særligt for så vidt angår celledarbejde har arresthusets egen værkfører oplyst, at kundernes leverance af småfagsarbejde i efteråret 2010 var meget svingende, mens det i foråret 2011 er gået bedre.

Områdets regionsværkmester har gennemgået beskæftigelsestallene fra inspektionsdatoen og frem til medio juni 2011. Han har udarbejdet en graf over udviklingen, der er vedlagt som bilag.

Direktoratet har citeret følgende kommentarer fra regionsværkmesteren til oversigten:

”Generelt ligger økonomiarbejdet stabilt over de seneste 17-18 måneder. Rengøring og bygningsvedligeholdelse har været stigende i 2011.

Produktionen har siden januar 2011 været inde i en særdeles positiv udvikling, samtidig med at man kan se et markant fald i udbetalingen af manglende arbejde (nuværende niveau er tæt på 0). Når jeg indsætter sygdom på samme graf er det for at vise at faldet i udbetaling af 'ventepenge' ikke skyldes en tilsvarende stigning i sygedusør. Det ser faktisk ud til at sygedusøren har en svagt faldende tendens.”

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden noterede sig, at tre indsatte på inspektionstidspunktet var i færd med at male i arresthuset. Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om der havde været iværksat andre initiativer i arresthuset som følge af, at det ikke havde været muligt at tilbyde alle de indsatte arbejde.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset har givet et antal indsatte mulighed for at udføre småfagsarbejde på værkstedet frem for at arbejde alene på cellerne i de perioder, hvor der ikke har været beskæftigelse i form af almindeligt værkstedsarbejde.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at arresthuset siden inspektionen har gennemført en række bygningsmæssige forbedringer, som har givet arbejde til en række indsatte. Som eksempler er nævnt følgende opgaver: Gulvpaneler er afmonteret, slebet og malet op igen, mange el-kontakter er blevet udskiftet, mere end halvdelen af blandingsbatterierne i cellerne er udskiftet, fællesskabsmøbler er blevet istandsat, og på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse var to baderum ved at blive renoveret efter en vandskade. Arresthuset havde fået en særbevilling til reparation af baderummene.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under inspektionen blev det oplyst, at der kan beskæftiges 12-14 indsatte i værkstedet. Ved sin sidste inspektion af arresthuset rejste ombudsmanden spørgsmålet om mulighederne for at øge antallet af indsatte, der kan arbejde i værkstedet. Direktoratet oplyste dengang bl.a., at arresthuset var opmærksom på, at de bygningsmæssige forhold gjorde det muligt at beskæftige et betydeligt større antal indsatte end 12. Direktoratet oplyste desuden, at der i perioder med tilstrækkelig beskæftigelse i værkstedsdriften havde været beskæftiget op til 20 i værkstedet. Direktoratet ville på baggrund af ombudsmandens rapport drøfte mulighederne for at øge antallet af indsatte, der kunne beskæftiges i fællesskab. Ombudsmanden tog det oplyste til efterretning.

I rapporten om inspektionen denne gang bad ombudsmanden om at få oplyst, hvad disse drøftelser mandede ud i. Ombudsmanden nævnte, at han var opmærksom på, at der efter sidste inspektion var inddraget lokaler til forbehandling mv.

Arresthuset har forstået, at spørgsmålet er stilet til direktoratet, men har dog bemærket, at arresthuset – i forbindelse med en betydelig ordre, der skulle sættes i produktion primo august 2011 – forventede at øge antallet af beskæftigede i værkstedsområdet fra de nuværende 12-14 til 16 indsatte.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig, at arresthuset forventede at kunne beskæftige op til 16 indsatte i værkstedet i forbindelse med udførelsen af en konkret ordre. Jeg forstår samtidig det oplyste sådan, at der også ved andre ordrer fremover vil kunne blive tale om at øge antallet af indsatte i værkstedet.

Selv om ombudsmandens spørgsmål om at få oplyst, hvad drøftelserne efter den tidligere inspektion om (generelt) at øge antallet af indsatte, der kan være beskæftiget i værkstedet, ikke er besvaret, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Under inspektionen denne gang blev det oplyst, at arresthuset havde tanker om mindre arbejdshold blandt de indsatte, der arbejder på værkstedet, og om at låse de indsatte inde under arbejdet (svarende til den ordning, der er i Arresthuset i Helsingør).

Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvad der videre måtte være sket i anledning af disse overvejelser.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ikke er kommet længere i forhold til at etablere mindre arbejdsrum i de arbejdsrum, der er i værkstedet. Arresthuset ser flytningen af værkmasterkontoret som første skridt i denne proces. Fra det nye værkmasterkontor vil man have udsyn til arbejdsrummene.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.1.2. Kompensation for manglende arbejde mv.

Fællesskabstiden var udvidet efter inspektionen, så fællesskab nu starter kl. 14.30 i stedet for kl. 16.30. Arbejdstiden er ifølge husordenen til kl. 15.30.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om arresthuset (også i øvrigt) kompenserer for manglende arbejde og fællesskab i arbejdstiden, f.eks. ved at give de indsatte, som arresthuset ikke kan tilbyde beskæftigelse, lov til at være sammen to og to i cellerne i arbejdstiden. Ombudsmanden bemærkede, at han var opmærksom på, at arrestinspektøren i forbindelse med ombudsmandens generelle sag om beskæftigelsen i arresthusene havde indhentet oplysninger fra områdets arresthuse om muligheden for cellefællesskab i arbejdstiden, hvis de indsatte ikke kan tilbydes beskæftigelse. Arrestinspektøren havde i den forbindelse henvist til et brev af 13. februar 2007 fra direktoratet (Sikkerhedsenheden), hvori det bl.a. er anført, at udgangspunktet i arresthusene er, at fællesskab på cellerne er for låst dør "uden for arbejdstid".

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ikke har praktiseret at lade de indsatte udføre celledarbejde to og to sammen i cellerne. Det skyldes det argument, der er nævnt i inspektionsrapporten om risikoen for udnyttelse af medindsatte, og at celleindretningen og den lille væghængte skrivebordsplade ikke egner sig til arbejdsplads for to indsatte.

Arresthuset vil dog fremadrettet konkret vurdere anmodninger om arbejdsfællesskab. Husordenen vil blive rettet, så arresthuset efterlever pkt. 20 i fællesskabsvejledningen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.2. Undervisning mv.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, hvad der fremadrettet er behov for af undervisning. Ombudsmanden bad i den forbindelse også om at få oplyst, om arresthuset fortsat er tildelt yderligere (40) timer til undervisning i ekstraordinære situationer.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset selv har indgået en aftale med CLAVIS Sprog og Kompetence om levering af undervisning til arresthuset via FVU-ordningen (forberedende voksenundervisning). Denne undervisning er et supplement til de 12 lektioner, som arresthuset i forvejen har, og som er tildelt efter fordelingsnøglen én undervisningstime pr. indsat pr. måned.

Arrestinspektøren har videre oplyst, at arresthuset efter sommerferien øger antallet af FVU-lektioner fra 6 til 9 om ugen, og at den ugentlige undervisning hermed øges fra 18 til 21 lektioner om ugen. De 21 lektioner er dog stadig ikke nok til, at behovet for undervisning er dækket. Under hensyntagen til hvad der praktisk er muligt i arresthuset, vil arresthuset søge direktoratet om yderligere 4 timers skoleundervisning, idet det er muligt at placere flere undervisningstimer på mandage og tirsdage.

Arrestinspektøren har desuden bemærket, at arresthuset ingen garanti har for, at FVU-undervisningen fortsætter, da det forudsætter, at CLAVIS Sprog og Kompetence kan screene og føre et antal indsatte til afsluttende prøver. Screening og afsluttede undervisningsforløb udløser nemlig faste takster, som finansierer undervisningsindsatsen. Hvis FVU-undervisningen bortfalder, vil arresthuset ansøge direktoratet om yderligere undervisningstimer.

Arrestinspektøren har yderligere oplyst, at de 3 FVU-lektioner, der tilføres fra august måned 2011, bliver lagt mandag aften, idet der ikke er lokaler til rådighed til 3 sammenhængende lektioner i løbet af dagtimerne.

Om de 40 ekstra timer har arrestinspektøren oplyst, at arresthuset har en såkaldt 40 timers pulje, der særligt anvendes til meget unge indsatte og ordblinde. Arresthusets timelærer benyttes til denne undervisning, og han påtager sig disse ekstratimer med dags varsel.

Direktoratet har oplyst, at direktoratet for så vidt angår aftalen med CLAVIS Sprog og Kompetence i øjeblikket er ved at undersøge nærmere, hvorvidt det er kriminalforsor-

gen eller Undervisningsministeriet (nu Ministeriet for Børn og Undervisning), der skal stå for finansieringen af undervisningen. Direktoratet har i den forbindelse kontaktet ministeriet med henblik på en nærmere drøftelse og afklaring heraf.

Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad også arresthuset om at oplyse om arresthusets anvendelse og erfaringer indtil videre med det sikrede pc-netværk, og herunder oplyse i hvilket omfang, der i dag anvendes pc i undervisningen.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthusets erfaringer med det sikrede pc-netværk er yderst begrænset. De første indsatte er blevet oprettet i systemet i begyndelsen af juni måned 2011. Netværket virker fortsat ikke optimalt, da to ud af fire pc'er er defekte.

Arrestinspektøren har videre oplyst, at fængselslæreren anvender netværket, men at timelæreren derimod ikke har fået den fornødne undervisning i systemet, så han kan bruge netværket i sin undervisning. Det var aftalt med ham, at en af de to betjente, som er administratorer på systemet, skulle give ham et lille kursus efter sommerferien. Herefter ville han også benytte netværket i sin undervisning.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger og har i forlængelse heraf supplerende oplyst, at arresthuset nu har fejlmeldt de to defekte pc'er, der således forventedes at kunne tages i brug snarest.

Direktoratet har endvidere oplyst, at arresthusets timelærer er blevet informeret om, at der løbende gennemføres kurser i brugen af pc-netværket, og hvornår næstkommende kursus skulle gennemføres (dengang september 2011).

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra, at problemerne med brugen af netværket nu er løst.

Arresthuset havde fået tilbud om at kunne afvikle kurser i Anger Management, men på inspektionstidspunktet havde det endnu ikke kunnet sættes i værk, da arresthuset ikke havde kunnet skaffe en instruktør.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om arresthuset nu har en instruktør, der kan afvikle de nævnte kurser, eller hvad arresthuset siden inspektionen havde gjort for at skaffe en instruktør til at afvikle kurserne.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset i efteråret 2010 fik uddannet to instruktører i det kognitive behandlingsprogram Anger Management. I foråret 2011 blev det første hold afviklet, og i efteråret 2011 forventedes yderligere et til to hold afviklet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Fra artikler i Bladet Kriminalforsorgen, nr. 10, og Incitament 4, begge fra december 2011, er jeg i øvrigt bekendt med, at der i Arresthuset i Køge er iværksat nye tiltag, herunder projekt "Positiv afvigelse", der går ud på at sætte forskellige faggrupper sammen for at løse konflikter, der opstår i hverdagen – både mellem ansatte indbyrdes og mellem ansatte og indsatte. Det fremgår af artiklen i Bladet Kriminalforsorgen, at den dynamiske sikkerhed og stemningen i arresthuset er blevet bedre, siden dette projekt blev sat i værk. Også i artiklen i Incitament er det nævnt, at der i dag er færre konflikter i arresthuset.

Ad 3.3. Fritid

Det fremgik af et referat af et møde med talsmændene den 7. juli 2010, at reglerne for kvinderne var blevet præciseret i husordenen. Den reviderede husorden (der også omfattede andre forhold) trådte i kraft den 12. juli 2010.

Ombudsmanden bad om en kopi af den reviderede husorden.

Arrestinspektøren har vedlagt en kopi af denne husorden.

Jeg har noteret mig de præciseringer mv., der er sket i denne husorden. Om fællesskab for kvinder henviser jeg til afsnittet herom nedenfor.

Af referatet af mødet med talsmændene den 7. juli 2010 fremgik det, at alle personalestyrede aktiviteter (dvs. løb, spinning og ombold mv.) var stoppet på grund af arresthusets økonomiske situation. Det var nævnt, at arresthuset ville søge direktoratet om

timer til afvikling af fritidsaktiviteter, og arresthuset håbede meget, at aktiviteterne kunne starte igen i august/september 2010.

Ombudsmanden bad om at få oplyst resultatet af denne ansøgning, og hvordan situationen er i dag med hensyn til afvikling af personalestyrede aktiviteter.

Direktoratet har gengivet arrestinspektørens oplysninger, og følgende er anført i direktoratets udtalelse:

”Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset siden inspektionen har gennemført en begrænsning i det såkaldte store fællesskab. Ændringen betyder, at der ikke afholdes stort fællesskab tirsdag og torsdag. Endvidere er antallet af indsatte, der kan deltage i stort fællesskab, reduceret fra 12 til 8 indsatte.

Ændringen er gennemført for at imødegå ordens- og sikkerhedsmæssige problemer i relation til klientellet af rocker- og banderelaterede indsatte. Arresthusets belæg af den nævnte kategori har det seneste år ligget imellem 25-45 - dog oftest omkring 25-30 %. De bande- og rockerrelaterede indsatte påvirker de almindelige indsattes vilkår i negativ retning. En række almindelige indsatte afholder sig således fra at benytte gårdtur og stort fællesskab. Vold udøvet af bande- og rockerrelaterede imod almindelige indsatte forekommer.

Tirsdag og torsdag aften benyttes nu primært til aktiviteter/fællesskab for almindelige indsatte, som af forskellige grunde ikke kan være i fred. De får disse dage mulighed for at komme ud af cellerne og dyrke lidt sport mv. En del af disse aktiviteter foregår sammen med personalet.

Arresthuset har videre oplyst at arresthuset aktuelt arbejder på at udbygge aktiviteterne tirsdag og torsdag aften, således at der også kan blive mulighed for eks. løbetræning eller lignende for indsatte, som benytter de almindelige fællesskabsmuligheder. Disse aktiviteter gennemføres med det tjenestegørende vagt-hold.

Derudover er det vigtigt at bemærke, at fængselsbetjentene i arresthuset har en lang række kompetencer inden for it, kost, sport mv. For de indsattes trivsel i arresthuset og med sigte på at give personalet en bredere platform til at udøve støtte og motivation til de indsatte mhp. at leve et liv uden kriminalitet, vil det være værdifuldt, at arresthuset bevilges timer (personaleløn) til en række aktiviteter. Indsatte vil med fordel kunne inddrages i planlægning og prioritering af sådanne

aktiviteter, således at der tages hensyn til specifikke ønsker og behov. Der vil kunne undervises i færdigheder og kompetencer, som for de fleste er selvfølgelige, men som mange indsatte mangler helt eller delvist, eksempelvis elektronisk kommunikation med myndigheder, førstehjælp, hygiejne, kost og sundhed mv.

Aktivitetstilbud af den nævnte karakter har erfaringsmæssigt en positiv indvirkning på relationen mellem indsatte og personale. Den dynamiske sikkerhed øges, og arbejdsmiljøet for personalet forbedres.

Arresthuset har tidligere haft et særdeles godt samarbejde med OMBOLD, hvilket er beskrevet i inspektionsrapporten side 30. Arresthuset vil gerne genoptage dette samarbejde. Et formaliseret samarbejde vil tilføre arresthuset kvalificeret fodboldtræning, som har et perspektiv, der rækker udover løsladelsen, idet indsatte har mulighed for at blive en del af det fællesskab, som OMBOLD har en række steder i landet. Foruden fodboldtræning og fællesskab med andre mennesker yder OMBOLD også socialrådgiverbistand og støtte til at leve et almindeligt liv. De løbe- og spinninghold der er nævnt i inspektionsrapporten, er stoppet. Det blev de i juni måned 2010 på grund af manglende ressourcer idet arresthuset blev ramt af en række arbejdsskader og andet sygefravær som øgede udgiften til afløsning. Alle aktiviteter og møder blev aflyst, bortset fra de lovbestemte SU-møder samt nogle ganske få ledermøder. Talsmandsmøderne har ikke været berørt af aktivitetsstoppet.

Arresthuset har ikke haft mulighed for at genoptage de nævnte aktiviteter. Sygefraværet er en del af forklaringen, og udgiften ved at skulle indkalde personale til møder mv. er en væsentlig omkostning, som arresthuset ikke bliver kompenseret for.

Arresthuset har pga. udgiftsstoppet i 2010 og den fortsatte stramme økonomiske styring i 2011 ikke ansøgt om timer til fritidsaktiviteter. Arresthuset vil i august eller september 2011 ansøge direktoratet om 800 timer til ovenstående undervisnings- og sportsaktiviteter.

Direktoratet kan henholde sig til arrestinspektørens oplysninger og kan i forlængelse heraf supplere og oplyse at der i 2010 blev udmeldt et generelt udgifts- og ansættelsesstop i Kriminalforsorgen. I 2011 kan der igen søges om midler til aktiviteter.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henleder i øvrigt opmærksomheden på anbefalingen i rapporten om, at husordenen udbygges, så der heri enten er oplysning om alle de aktiviteter, som arresthuset (normalt) tilbyder, eller oplysning om, hvor der er oplysning herom (f.eks. på opslagstavler).

For så vidt angår brugen af køkkenet var følgende anført i husordenen:

”Er åbent i fællesskabstiden for den etage, der har sektionsfællesskab.

Den sektion, som har det store fællesskab, er ansvarlig for, at the-køkkenet er ryddet og rengjort efter endt brug. Rengøringen skal være tilendebragt, inden stort fællesskab er forbi. **I modsat fald vil the-køkkenet blive lukket de 2 næste fællesskaber.**”

Ombudsmanden bad om en udtalelse om denne kollektive udelukkelse af de indsatte fra at benytte køkkenet de næste to gange, der er sektionsfællesskab, hvis de (eventuelt få) indsatte, der har benyttet køkkenet under det store fællesskab, ikke har ryddet op og gjort rent i køkkenet efter brug.

Arrestinspektøren har oplyst, at reglen med, at tekøkkenet kan blive lukket i de to efterfølgende fællesskaber (for samme sektion), er begrundet i, at en del indsatte efterlader opvask og ikke sørger for den fornødne oprydning efter brug. Arrestinspektøren er bevidst om, at man på den måde giver de indsatte et kollektivt ansvar for orden og hygiejne i tekøkkenet, men alternativet er, at arresthuset regelmæssigt må lukke køkkenet på grund af dårlig hygiejne, hvilket vil kunne berøre indsatte, som ikke er årsag til problemet. Arresthuset vil meget sjældent kunne få oplyst af de medindsatte, hvem der er årsag til den manglende oprydning. Der er endvidere lagt vægt på, at reglen er adfærdsregulerende, og at den øger visse indsattes sociale færdigheder, idet de indsatte oftest selv taler sig til rette om løsning af problemet.

Direktoratet har udtalt, at det er direktoratets opfattelse, at de retningslinjer, som arresthuset har fastsat om brugen af tekøkkenet, og som efter direktoratets opfattelse er velbegrundede, kan fastsættes som en almindelig anstaltsanordning.

Jeg er enig i, at generelle regler om f.eks. brug af køkkenet og om konsekvenserne af, at disse regler ikke overholdes, kan fastsættes med hjemmel i den såkaldte anstaltsanordning.

Jeg har noteret mig det, som arrestinspektøren har anført om baggrunden for reglen i arresthusets husorden. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Kvindelige indsatte må kun have cellefællesskab med andre kvindelige indsatte, men til gengæld har kvinder sektionsfællesskab hver anden dag.

Ombudsmanden noterede sig, at kvinderne kompenseres for manglende cellefællesskab ved udvidet sektionsfællesskab. Hvis en kvindelig indsat hellere vil have fællesskab som de mandlige indsatte, herunder cellefællesskab med en mandlig indsat, når der ikke er andre kvindelige indsatte, som hun kan have fællesskab med, gik ombudsmanden dog ud fra, at arresthuset altid foretager en konkret vurdering af dette ønske. Ombudsmanden gik således ud fra, at det overvejes, om der i en sådan situation kan gives adgang til cellefællesskab med en mandlig indsat, eventuelt for åben dør.

Ombudsmanden noterede sig, at der var sket en præcisering af fællesskabsreglerne for kvinderne, som ombudsmanden tidligere i rapporten havde bedt om at blive underrettet om. Hvis denne præcisering ikke omhandlede dette forhold, bad ombudsmanden arresthuset om at overveje at præcisere reglen som anført og orientere ombudsmanden om resultatet af disse overvejelser.

Arresthuset har oplyst, at arresthuset bedst varetager kvindernes sikkerhed ved generelt ikke at tillade dem at have cellefællesskab med mænd.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg erindrer ikke tidligere at have hørt om en tilsvarende praksis i andre arresthuse. Jeg har dog ikke fundet grundlag for at undersøge dette forhold nærmere, og jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende dette forhold.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om arresthuset havde overvejet at etablere en lejeordning (som i mange andre arresthuse), så indsatte, der ikke ønsker eller har råd til at købe en PlayStation, har mulighed for at leje en gennem arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset har overvejet at indføre en lejeordning, men indtil videre har undladt at etablere en sådan ordning på grund af manglende økonomi til indkøb af PlayStations samt af hensyn til den afledte administration.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Der er (vist nok) i de fleste andre arresthuse en ordning, hvorefter de indsatte kan (låne eller) leje en PlayStation 2. Ingen arresthuse har tidligere afvist at have en sådan ordning under henvisning til "den afledte administration".

Efter min opfattelse bør de indsatte i Arresthuset i Køge ikke stilles væsentligt anderledes end indsatte i de andre arresthuse. Jeg bemærker for en ordens skyld, at jeg ikke går ud fra, at der er ordens- eller sikkerhedsmæssige hindringer herfor, jf. pkt. 34 i vejledningen om genstandsbekendtgørelsen (vejledning nr. 9856 af 5. november 2009).

Jeg har noteret mig, at Arresthuset i Køge for tiden ikke har penge til at indkøbe PlayStations til udlejning til de indsatte. Da det under min inspektion den 27. og 28. marts 2012 af Anstalten ved Herstedvester i øvrigt blev oplyst, at denne anstalt havde købt de sidste PS2-konsoller fra kriminalforsorgens centrallager i Statsfængslet på Kragshovede, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om etablering af en lejeordning i Arresthuset i Køge.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, hvor mange af de tv-apparater, som arresthuset udlejer, der nu er fladskærme med indbygget dvd-afspiller, og hvor mange apparater arresthuset regnede med at udskifte i 2011.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset på nuværende tidspunkt har 27 fladskærms tv-apparater med indbygget dvd-afspiller.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst, at det fortsat er et tilbagevendende problem, at dvd-enhederne i fladskærmsapparaterne går i stykker. Arresthuset har således i foråret 2011 indkøbt yderligere et parti dvd-enheder, så arresthuset sikrer, at defekte enheder kan udskiftes hurtigst muligt.

Arrestinspektøren har desuden oplyst, at arresthuset konstant har et antal fladskærms tv-apparater liggende på lager, så arresthuset kan udskifte gamle tv-apparater, når de går i stykker. Arresthuset har således ikke nogen plan for udskiftning i 2011, idet udskiftningen sker i takt med, at de gamle tv-apparater går i stykker.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om der løbende udskrives boglister om både danske og udenlandske bøger til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Arrestinspektøren har oplyst, at bibliotekaren fra Køge Bibliotek har boglister liggende i en kasse på biblioteket. Han har hidtil ikke gjort så meget ud af disse lister, men det er nu aftalt, at han fremover lægger listerne frem, så de er mere synlige.

Arrestinspektøren har desuden oplyst, at de indsatte i øvrigt en gang om ugen har mulighed for at se det forholdsvis brede udvalg, der er i arresthusets interne bibliotek. Bibliotekaren modtager bestillinger på bøger og andet materiale, som han medtager og udleverer ugen efter.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om det også er muligt for de indsatte at låne dvd-film.

Arrestinspektøren har oplyst, at biblioteket ikke udlåner dvd-film til de indsatte.

Arrestinspektøren har til direktoratet supplerende oplyst, at det ikke er planen at indkøbe dvd-film med henblik på udlån til de indsatte, eftersom behovet for udlån af dvd-film vurderes at være yderst begrænset. Det skyldes, at de indsatte modtager dvd-film i stort antal fra bl.a. pårørende.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Endvidere bad ombudsmanden om at få oplyst, om arresthuset har et fritidsudvalg med deltagelse af indsatte.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ikke på nuværende tidspunkt har et fritidsudvalg. Arresthuset er opmærksom på, at et sådant vil være relevant, hvis der bevilges midler til fritidsaktiviteter og undervisning.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.1. Talsmandsordning

Under inspektionen blev det oplyst, at talsmændene taler med de indsatte under gårdtur (hvor hele etagen kan deltage) og sektionsfællesskab.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om en indsat (efter anmodning) kan tale alene med talsmanden, og hvor sådanne samtaler i givet fald finder sted.

Arrestinspektøren har oplyst, at indsatte har mulighed for at tale med talsmanden under gårdtur, stort fællesskab samt i forbindelse med cellefællesskab. Erfaringsmæssigt dækker dette behovet. Hvis en talsmand eller en indsat henvender sig for at få tilladelse til at tale sammen, vil der som udgangspunkt blive givet tilladelse hertil. Arresthuset har i den forbindelse oplyst, at samtaler kan foregå uforstyrret på cellerne.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Efter § 8, stk. 1, i talsmandsbekendtgørelsen skal der fastsættes regler om nærmere angivne forhold, herunder hvor ofte der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene.

Ombudsmanden gik ud fra, at arresthuset havde fastsat sådanne regler, og ombudsmanden bad om en kopi af reglerne.

Arresthuset har oplyst, at arresthuset ikke har nedskrevne retningslinjer for, hvor hyppigt drøftelserne med talsmændene skal foregå. Arresthusets praksis er fire gange om året eller efter behov. Behovet og det faktiske antal afholdte møder har de seneste par år ligget på to til tre møder hvert halve år. Arresthuset vil skrive praksis ind i husordenen, så det fremgår, at der som udgangspunkt vil blive afholdt møde hvert kvartal eller mere, hvis der måtte være behov for det.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Som nævnt i rapporten går jeg ud fra, at der er fastsat regler efter talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1. Efter denne bestemmelse skal institutionens leder fastsætte regler om talsmandsordningen (herunder om, hvor ofte, der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene, jf. § 8, stk. 1, nr. 5). Hvis jeg ikke har ret i min antagelse, går jeg ud fra, at der vil blive udarbejdet sådanne regler.

Ad 4.2. Avishold

Ombudsmanden noterede sig, at arresthuset stiller gratis aviser til rådighed for de indsatte, og at de indsatte orienteres herom i husordenen og i en folder om biblioteket. Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvilke aviser det drejer sig om, og hvor mange aviser/eksemplarer der er til rådighed.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset abonnerer på Ekstra Bladet og BT – et eksemplar af hver. I weekenden får arresthuset desuden Berlingske Tidende. De indsatte har derudover adgang til at læse de husstandsomdelte aviser Lørdagsavisen, Køge Onsdag samt Stevnsbladet.

Endvidere har indsatte adgang til tekst-tv.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Af den nævnte folder om biblioteket fremgår det, at arresthuset anvender fremgangsmåden med at udskrive aviser (eller dele heraf) fra internettet til udenlandske indsatte, jf. pkt. 196 i den nugældende varetægtsvejledning (vejledning nr. 46 af 30. maj 2011 om bekendtgørelse om ophold i varetægt).

Ombudsmanden anbefalede, at der også blev medtaget oplysning herom i husordenen.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ved førstkommende revision af husordenen vil præcisere de indsattes mulighed for at få udskrevet udenlandske aviser.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysning.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.5.1. Reglerne om telefoning

Ombudsmanden nævnte, at spørgsmålet om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere var genstand for overvejelser i Direktoratet for Kriminalforsorgen, der (på det tidspunkt) forventede, at disse overvejelser ville være afsluttet i løbet af 1. kvartal 2011.

Direktoratet har henvist til direktoratets brev af 1. juli 2011 i en anden inspektionssag, hvori direktoratet har orienteret ombudsmanden om, at direktoratets stillingtagen til en eventuel ændring af reglerne om varetægtsarrestanters adgang til at telefonere er udsendt til efteråret 2011. Ombudsmanden har i denne sag endnu ikke modtaget underretning om, at overvejelserne skulle være afsluttet.

Jeg foretager mig ikke videre vedrørende dette forhold i relation til ombudsmandens inspektion af Arresthuset i Køge.

Ad 4.5.2. Telefonordningen i Arresthuset i Køge

Af afsnittet om advokat i husordenen fremgår det, at de indsatte skal rette henvendelse til personalet, hvis de ønsker kontakt til advokat, og at personalet herefter via telefaks vil bede advokaten om at møde frem eller ringe til den indsatte.

Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om det betyder, at de indsatte ikke kan få lov til at ringe til deres advokat, men skal vente på, at advokaten kontakter dem.

Arrestinspektøren har oplyst, at de fleste kontakter til advokater af praktiske grunde formidles via fax-beskeder, sådan at advokaten ringer retur til arresthuset. Når advokaten ringer, får den indsatte udleveret en bærbar telefon (som der ikke kan ringes ud fra), så den indsatte og advokaten kan tale ukontrolleret om sagen. Denne ordning er valgt, fordi det erfaringsmæssigt er meget vanskeligt at træffe advokater.

Hvis den indsatte beder om tilladelse til at ringe til sin advokat, uden at der sendes en fax først, gives der dog tilladelse til det. Arrestinspektøren har oplyst, at dette vil blive præciseret i husordenen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden gik bl.a. ud fra, at arresthuset ville udbygge husordenen i overensstemmelse med direktoratets tidligere tilkendegivelser om afsøneres og varetægtsarrestanters adgang til at telefonere, herunder for så vidt angår adgangen til at føre telefonsamtaler med forsvareren.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset i forbindelse med ovennævnte præcisering af husordenen samtidig vil indføre oplysning om varetægtsarrestanters og afsøneres adgang til at føre samtale med advokat, uden at samtalen påhøres eller aflyttes.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden noterede sig, at de indsatte kan ringe (frit) under sektionsfællesskab, dvs. hver fjerde hverdag og enten lørdag eller søndag. Ombudsmanden bad om at få oplyst, om de indsatte i særlige tilfælde vil kunne få lov til at ringe også på andre tidspunkter.

Arrestinspektøren har oplyst, at de indsatte regelmæssigt har behov for at ringe uden for de almindelige telefontider. Det får de indsatte tilladelse til, hvis det skønnes, at opringningen er akut, eller at opringning ikke kan gennemføres inden for de almindelige telefontider. Dette fremgår nu af husordenen.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst, at der i husordenen vil blive medtaget nærmere oplysning om at telefonsamtaler kan nægtes, jf. reglerne i straffuldbyrdelsesloven § 57, stk. 2, og varetægtsbekendtgørelsen § 75, stk. 3.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.6. Tv-ordning

Ombudsmanden noterede sig, at lejeprisen for tv også omfattede betaling for (indtil da den store) programpakke, men ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om tv-ordningen administreres (fuldt ud) i overensstemmelse med en skrivelse nr. 9534/2007 fra direktoratet, som ombudsmanden havde omtalt nærmere i rapporten.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset opkræver tv-leje efter gældende takster. Det gjorde arresthuset beklageligvis ikke på inspektionstidspunktet, men denne fejl er nu korrigeret. Indsatte betaler således aktuelt 42 kr. om ugen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad samtidig om en uddybning af det oplyste i et referat af møde med talsmændene om, at lejeindtægten fra udlejning af tv til de indsatte også "skal" dække indkøb af spil. Ombudsmanden gik ud fra, at der hermed sigtedes til, at et eventuelt overskud fra udlejningen af tv-apparater benyttes til indkøb af spil mv. til de indsatte, jf. også arresthusets oplysning herom under inspektionen.

I den forbindelse bemærkede ombudsmanden, at direktoratet i et brev af 13. januar 2011 havde anført, at et overskud på beholdningskontoen bør føre til nedsættelse af lejebetalingen, medmindre overskuddet er reserveret til nødvendige udgifter til f.eks. større indkøb af tv-apparater.

Arrestinspektøren har oplyst, at et eventuelt overskud fra tv-ordningen kan anvendes til bl.a. indkøb af spil. I den nuværende situation overstiger udgifterne til programpakke (YouSee og Hoist), indkøb af nye tv-apparater og reparation af tv-apparater de indtægter, arresthuset har ved udlejning. Penge til indkøb af spil mv. tages derfor aktuelt fra arresthusets almindelige drift.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Med den bemærkning at jeg går ud fra, at der ved et eventuelt overskud administreres i overensstemmelse med nævnte brev af 13. januar 2011, har jeg noteret mig det oplyste.

Endelig bad ombudsmanden om at få oplyst resultatet af arresthusets forhandlinger med YouSee og undersøgelser hos andre leverandører.

Arrestinspektøren har oplyst, at forhandlingerne med YouSee endnu ikke er afsluttet. YouSee har over for arresthuset oplyst, at man er i dialog med Hoist, der har rettighederne til en række populære kanaler, som indgår i den programpakke, arresthuset

modtager. Arresthuset afkræves således i princippet betaling to gange for de samme programmer. Arresthuset har ikke på noget tidspunkt indgået aftale med YouSee om levering af programpakke. YouSee har derfor signaleret velvilje til at finde et kompromis i forhold til det beløb, arresthuset er faktureret med indtil dato. YouSee har allerede fremsendt en række kreditnotaer. Regninger og kreditnotaer bliver ikke behandlet, før arresthuset har en formel aftale med YouSee, hvilket YouSee er indforstået med. Når arresthuset får et prisudspil fra YouSee, vil arresthuset undersøge konkurrenternes produkter og priser.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Af referatet af mødet med talsmændene den 7. juli 2010 fremgik det, at talsmændenes ønske om at se regnskabet fra tv-ordningen ville blive medtaget på det næste møde.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvorfor dette spørgsmål blev udskudt til næste talsmandsmøde. Ombudsmanden henviste i den forbindelse også til offentlighedslovens § 16, stk. 2, hvorefter en myndighed snarest skal afgøre, om en begæring om aktindsigt kan imødekommes.

Arrestinspektøren har oplyst, at den indsatte, der var talsmand på inspektionstidspunktet, modtog kopi af regnskabet den 26. maj 2010. Punktet om regnskab i referatet af talsmandsmødet den 7. juli 2010 er et nyt punkt, som blev rejst af nye talsmænd, og det havde ikke relation til den tidligere talsmands begæring om kopi af regnskabet. I oktober 2010 modtog en anden talsmand kopi af regnskabet, hvilket blev aftalt på et møde med talsmændene den 14. oktober 2010.

Arrestinspektøren har videre oplyst, at spørgsmålet om udlevering af regnskab således ikke er udskudt, og at talsmænd, der beder om kopi af regnskabet, i øvrigt får tilbud om gennemgang af regnskabet sammen med arresthusets kontorfuldmægtig.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig, at den daværende talsmand fik regnskabet af se før mødet den 7. juli 2010, og at punktet i referatet om adgang til at se regnskabet var rejst af den nye talsmand; der er ikke oplysning om, hvornår denne talsmand fik regnskabet at se, men det er oplyst, at en nyere talsmand fik det at se i oktober 2010.

Ad 4.7. Ventetid ved cellekald

Arrestforvareren havde efter inspektionen over for personalet præciseret, at cellekald skal besvares hurtigst muligt. Arrestforvareren havde anført, at det gælder, medmindre personalet er beskæftiget med andre uopsættelige opgaver eller er i gang med et af to korte møder, der bliver afholdt i løbet af dagen.

Hvis disse møder ligger på faste tider, anbefalede ombudsmanden arresthuset at overveje at indføre oplysning herom i husordenen med anmodning om, at de indsatte så vidt muligt ikke benytter cellekaldet i disse perioder.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset vil indføre oplysning i husordenen om de tidspunkter på dagen, hvor de indsatte må påregne lidt ekstra ventetid.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.8. Sagsbehandling

Af referatet af mødet med talsmændene den 7. juli 2010 fremgik det, at det var indført i husordenen, at de indsatte kan bede om en kopi af de anmodningssedler, som de afleverer. Det fremgår endvidere af referatet, at ordningen også gælder for telefax-meddelelser til advokater, men at det ikke var medtaget i husordenen.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvorfor det ikke var medtaget i husordenen.

Arrestinspektøren har oplyst, at indsatte efter anmodning får udleveret en kopi af de telefax-meddelelser, som arresthuset sender til advokaterne. Denne ordning er indført efter drøftelser herom på et talsmandsmøde. Adgangen til at få en kopi af telefax-meddelelsen vil blive indføjet i den førstkommende revision af arresthusets husorden. Det skyldes en forglemmelse, at det ikke er medtaget i den gældende husorden.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.9. Vask af indsattes private tøj

Det fremgik af arresthusets husorden, at de indsatte kan få vasket deres private tøj, og at det er gangmanden, der vasker tøjet. Det var i den forbindelse nævnt, at tøjvask skete på den enkelte indsattes egen risiko.

Da arresthuset ikke kan fraskrive sig ansvaret for gangmandens ansvarspådragende fejl, henstillede ombudsmanden til arresthuset at ændre det anførte i husordenen om, at (gangmandens) vask af indsattes tøj sker på de indsattes eget ansvar. Ombudsmanden bad om underretning om, hvad der sker i anledning af henstillingen.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset ved den førstkommende revision af husordenen vil præcisere formuleringen "vask af tøj sker på den enkelte indsattes egen risiko". Arrestinspektøren har i den forbindelse oplyst, at denne formulering skal forstås sådan, at indsatte, der benytter ordningen, er ansvarlige for ødelagt tøj, hvis de har angivet forkert vaske- og tørreanvisning til gangmanden. I de tilfælde hvor gangmanden har været årsag til skader, er der udbetalt erstatning til den indsatte.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og tager til efterretning, at formuleringen vil blive præciseret i husordenen.

Ad 4.10. Informationsmateriale

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om husordenen var oversat til (bl.a.) engelsk, eller om arresthuset havde overvejet at oversætte den.

Arrestinspektøren har oplyst følgende:

"Arresthusets husorden findes aktuelt kun på dansk. Arresthuset har aktuelle overvejelser om at kontakte det lokale jobcenter for evt. at indgå i en 4 ugers virksomhedspraktikperiode, hvis vi kan få tilbudt en medarbejder med relevante sprogkundskaber. Medarbejderen vil herved kunne vedligeholde sine kundskaber, få praktisk erfaring på sit CV, og arresthuset vil samtidig få udført en vigtig opgave.

Arresthuset vil endvidere være opmærksom på indsatte med anden etnisk herkomst for herigennem at få oversat skriftligt materiale. Arbejdet vil i den forbindelse blive tilbudt som beskæftigelse.”

Det fremgår af direktoratets udtalelse, at arrestinspektøren supplerende over for direktoratet har oplyst, at husordenen ønskes oversat til engelsk, men at arresthuset på nuværende tidspunkt hverken har penge til at få foretaget en oversættelse eller tid/personaleressourcer til selv at stå for arbejdet. Arresthuset har derfor taget kontakt til det lokale jobcenter og aftalt et møde for at drøfte muligheden for derigennem at få husordenen oversat til engelsk.

For så vidt angår oversættelse til andre sprog har arrestinspektøren supplerende oplyst, at arresthuset løbende ser på behovet herfor blandt de indsatte, og om der er indsatte, som vurderes egnet til at foretage den ønskede oversættelse, så de kan få tilbudt dette arbejde som beskæftigelse.

Direktoratet har oplyst, at direktoratet vil følge op på spørgsmålet om oversættelse til engelsk over for arrestinspektøren. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden gik ud fra, at arresthuset også har bl.a. direktoratets vejledninger til henholdsvis varetægtsarrestanter og afsonere (der er oversat til flere sprog). Ombudsmanden bad arresthuset om at oplyse, om disse vejledninger rutinemæssigt udleveres til de indsatte.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthuset tidligere har haft kriminalforsorgens vejledninger til varetægtsarrestanter og afsonere liggende frit tilgængelig i gangarealet. Arresthuset vil nu ændre procedure, så personalet udleverer vejledningerne i forbindelse med modtagelsesproceduren som anført i varetægtsvejledningens pkt. 47.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad desuden arresthuset om at oplyse, om arresthuset i forbindelse med en indsats statusskift fra varetægtsarrestant til afsoner – ud over at udlevere vejledningen til afsonere – orienterer den indsatte nærmere om, hvad dette statusskift indebærer.

Arrestinspektøren har oplyst, at arresthusets personale har en samtale med varetægtsarrestanterne, når de skifter status. Denne samtale vedrører de almindelige forhold som indsatte ønsker om afsoningssted, evt. misbrugsbehandling og uddannelse mv. Det er desuden arresthusets praksis, at indsatte under denne samtale bliver orienteret om mulighederne for at søge om udgang og får udleveret vejledningen om afsoning. Det har dog i forbindelse med besvarelsen af inspektionsrapporten været nødvendigt at erindre dele af personalet om udlevering af den nævnte vejledning.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at nogle af de ansatte er blevet mindet om, at de skal huske at udlevere vejledningen til afsonere under samtaler med indsatte, der har skiftet status.

Ad 5.1.6. Kompetence mv. (sikringscelleanbringelse)

Der var ikke lokale regler om kompetenceforholdene blandt det materiale, som ombudsmanden havde modtaget i forbindelse med inspektionen. I forbindelse med sin sidste inspektion af arresthuset fik ombudsmanden oplyst, at der forelå interne instrukser (hvorefter kompetencen til at træffe beslutning om ophør af sikringscelleanbringelse var uddelegeret til at omfatte de tre koordinerende overvagtimestre og de til enhver tid værende stedfortrædere for disse).

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om arrestinspektøren havde udfærdiget (nye) lokale kompetenceregler. I givet fald bad ombudsmanden om en kopi af disse regler.

Arrestinspektøren har vedlagt kopi af kompetenceregler af juni 2011. Arrestinspektøren har samtidig bemærket, at det ikke fremgår af reglerne, at kompetencen til at træffe beslutning om ophør også er delegeret, men at der snarest vil blive indføjset oplysning herom i reglerne.

Direktoratet har anført følgende:

”Det fremgår af reglerne at kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse i sikringscelle er hos arrestforvareren og overvagtmasteren og – i tilfælde af at disse ikke er til stede – hos fængselsbetjentene.

Direktoratet har meddelt arrestinspektøren at det i reglerne bør præciseres at der skal ske underretning til den kompetente person hvis afgørelsen træffes af en fængselsbetjent, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om anvendelse af sikringsmidler.”

Jeg har noteret mig, at arrestinspektøren har fastsat regler om kompetencen til at træffe beslutning om bl.a. anbringelse i sikringscelle.

Jeg har endvidere noteret mig direktoratets tilkendegivelse over for arrestinspektøren om præcisering af reglerne.

Jeg går ud fra, at arrestinspektøren har præciseret reglerne i overensstemmelse med sin egen og direktoratets tilkendegivelse.

I den vedlagte instruks er det flere steder, herunder i afsnittet om anvendelse af sikringsmidler, anført, at ”Arrestforvarer/overvagtmaster” har kompetencen. Efter gennemgang af kompetencen efter de konkrete bestemmelser er der et generelt afsnit om arrestforvarerens fravær. Heri er det anført, at kompetencen ved arrestforvarerens fravær, typisk i forbindelse med sygdom, kursus eller ferie, ligger hos arrestforvarerens stedfortræder, hvis en sådan er udpeget.

I afsnittet om anvendelse af sikringsmidler er det også nævnt, at fængselsbetjente kan træffe afgørelse, hvis arrestforvarer eller overvagtmaster ikke er til stede.

Som ombudsmanden også har tilkendegivet i opfølgingsrapporten i sagen om inspektionen i 2010 af Arresthuset i Esbjerg, kan formuleringen ”Arrestforvarer/overvagtmaster” isoleret set både læses sådan, at begge har eller kan have kompetencen, og sådan at overvagtmasteren kun har kompetencen, hvis arrestforvareren er fraværende, dvs. når han eller hun er fungerende arrestforvarer i dennes fravær.

Jeg anbefaler arrestinspektøren at tydeliggøre reglerne, så der ikke kan være tvivl om, hvem der har fået tillagt kompetencen.

Ombudsmanden bad om oplysning om ledelsens tilsyn med området for anbringelse i sikringscelle.

Arrestinspektøren har oplyst, at ledelsen i arresthuset gennemser alle rapporter om observations- og sikringscelleanbringelser og konkret følger op på eventuelle fejl og mangler. Der gøres ikke notat om gennemgangen.

Herudover foretager arrestinspektøren/vicearrestinspektøren gennemsyn af arresthusenes disciplinærsager, sager om sikringscelleanbringelse mv. i forbindelse med visse besøg i arresthuset. Gennemgangen foregår på den måde, at der forud for besøget udtrækkes sager fra klientsystemet – f.eks. sager for et år bagud. Herefter gennemgås materialet, og mangler eller fejl drøftes efterfølgende med arresthusets ledelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da de elektroniske blanketter ikke længere indeholder rubrikker til notat om ledelsens bemærkninger, foretager jeg mig ikke andet i anledning af det oplyste om, at der ikke foretages notat om ledelsens gennemgang. Dog bemærker jeg, at det efter min opfattelse kan være hensigtsmæssigt at gøre notat, (i hvert fald) når der konstateres fejl og mangler.

Ad 5.1.7. Undersøgelse for genstande mv.

I tre af fire tilfælde hvor der ikke skete omklædning, var der en begrundelse herfor i bemærkningsfeltet i sikringscellerapporten. I det ene af disse tre tilfælde fremgik det af et tilsynsnotat om et tilsyn knap fire timer efter anbringelsen, at den indsatte fik sine bukser af og et tæppe på.

Ombudsmanden bad om muligt om at få oplyst, hvorfor der først eller netop på dette tidspunkt blev foretaget omklædning.

Arrestinspektøren har oplyst, at personalet har svært ved at erindre situationen, men at årsagen til, at den indsatte ifølge sikringscellerapporten først blev omklædt fire timer efter fikseringen, formentlig har sammenhæng med den indsattes voldsomme reaktion. Gennemførelse af omklædning på et tidligere tidspunkt ville således have krævet yderligere anvendelse af magt. Ved at vente til den indsatte var faldet lidt til ro, kunne omklædningen gennemføres mere skånsomt.

Direktoratet har bemærket, at det fremgår af sikringscellerapporten i den pågældende sag, at den indsatte "var så opfarende, at det ikke var muligt at gennemføre omklædningen."

Direktoratet har tillige under henvisning hertil henholdt sig til arrestinspektørens udtalelse.

Ombudsmanden var, som det fremgår af rapporten, opmærksom på, at der var en begrundelse for, hvorfor der ikke skete omklædning i forbindelse med indsættelsen i sikringscellen. Ombudsmandens spørgsmål sigtede således ikke til at få oplyst, hvorfor der ikke skete omklædning i forbindelse med indsættelsen, men hvorfor det først skete efter fire timer eller netop på det tidspunkt.

Jeg har noteret mig, at personalet ville vente med omklædning til den indsatte var faldet mere til ro. Jeg har ingen bemærkninger til dette, men bemærker kun at den indsatte på tidspunktet for omklædningen ifølge notatet herom råbte trusler. Jeg går dog ud fra, at personalet har skønnet, at den indsatte på trods heraf var faldet så meget til ro, at omklædningen nu kunne gennemføres.

Ad 5.1.12. Ophør og varighed af anbringelse og fiksering

Selv om ombudsmandens undersøgelse havde været koncentreret om overholdelse af procedureregler, bad ombudsmanden om en udtalelse om udstrækningen af fikseringen i fem tilfælde (anbringelser den 16. september 2009, 23. september 2009, 15. november 2009, 4. januar 2010 og 10. februar 2010).

Arrestinspektøren har kun udtalt sig om tre af de fem tilfælde. Ombudsmanden går ud fra, at det skyldes en misforståelse som følge af, at ombudsmanden omtalte disse tre tilfælde samlet i et afsnit for sig efter omtalen af de to andre tilfælde.

Arrestinspektøren har om disse tilfælde (anbringelserne den 23. september 2009, 4. januar 2010 og 10. februar 2010) oplyst, at opretholdelse af anbringelsen er konkret begrundet. Personalet har brug for et tidsrum til at vurdere, om indsatte er faldet til ro. For at forebygge yderligere magtanvendelse vil personalet være rimelig sikre på, at indsatte er faldet til ro, inden de udtager indsatte af fiksering.

Arrestinspektøren har omtalt to af de tre tilfælde nærmere. I det ene tilfælde var der tale om en indsat, der var kendt af personalet som psykisk ustabil og tidligere havde

været anbragt i observationscelle og sikringscelle, og i det andet tilfælde var der tale om en indsat, der var meget voldsom og truende ved anbringelsen.

Arrestinspektøren har bemærket, at han er bevidst om, at dokumentationen af de nævnte vurderinger er meget mangelfuld. Arresthuset vil informere personalet om behovet for yderligere dokumentation. Endvidere vil ledelsen være opmærksom på dette forhold i forbindelse med tilsynet med området.

Direktoratet har noteret sig arrestinspektørens oplysning om, at der fremover vil være fokus på dokumentationen. Under hensyn hertil har direktoratet henholdt sig til arrestinspektørens udtalelse.

Jeg har noteret mig det oplyste. Selv om arrestinspektøren og direktoratet (på grund af en misforståelse) ikke har udtalt sig om udstrækningen af fikseringen i de to andre tilfælde – hvor der var tale om anbringelser af meget længere varighed – foretager jeg mig på baggrund af det oplyste om, at der fremover vil være fokus på dokumentation, ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad 5.2.6. Kompetence mv. (observationscelleanbringelse)

Ombudsmanden bad om oplysning om ledelsens tilsyn med området for anbringelse i observationscelle.

Arrestinspektøren har (som også anført under pkt. 5.1.6) oplyst, at ledelsen i arresthuset gennemser alle rapporter om observations- og sikringscelleanbringelser og konkret følger op på eventuelle fejl og mangler. Der gøres ikke notat om gennemgangen.

Herudover foretager arrestinspektøren/vicearrestinspektøren gennemsyn af arresthusenes disciplinærsager og sager om observationscelleanbringelse mv. i forbindelse med visse besøg i arresthuset. Gennemgangen foregår som også nævnt under pkt. 5.1.6 på den måde, at der forud for besøget udtrækkes sager fra klientsystemet, f.eks. for et år bagud. Herefter gennemgås materialet, og mangler eller fejl drøftes efterfølgende med arresthusets ledelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser i øvrigt til min tilføjelse under pkt. 5.1.6.

Opfølgning

Jeg har noteret mig, at jeg senere vil modtage den projektbeskrivelse med bilag, der er nævnt i pkt. 2.3. Jeg betragter i øvrigt sagen om inspektionen den 27. april 2010 af Arresthuset i Køge som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Køge, Arrestinspektøren for Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

København, den 8. maj 2012

Jørgen Steen Sørensen